

V.

**TENDENCIES OF EDUCATION DEVELOPMENT
IN EU COUNTRIES, IN US AND CHINA**

**ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ШКІЛЬНОЇ
ОСВІТИ В КРАЇНАХ ЄС, США ТА КИТАЇ**

**ТЭНДЭНЦЫИ РАЗВІЦЦЯ ШКОЛЬНАЙ
АДУКАЦЫИ Ў КРАЇНАХ ЕС, ЗША І КІТАІ**

DOI <https://doi.org/10.32405/978-966-97763-9-6-2020-295-297>

**СТРУКТУРНА РЕФОРМА СИСТЕМИ ОСВІТИ
РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА: ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ**

Оксана Глушко

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ Україна

Метою дослідження є аналіз сучасної системи освіти Республіки Польща.

У дослідженні виявлено, що реформа структури системи шкільної освіти в Польщі була розпочата наприкінці 2016 р., з прийняттям «Закону про освіту», триватиме до 2023/24 н. р. Закцентуємо, що змінами передбачено запровадження 8-річної початкової школи та ліквідацію гімназій.

З'ясовано, що дошкільна освіта в Польщі не є обов'язковою. Однак, слід зауважити, що всі діти шестирічного віку, згідно Закону про освіту (2016 р.), повинні відвідувати дошкільний заклад протягом одного року, щоб здобути базові навички ще до початку школи. Отже, всі діти зобов'язані відвідувати т. зв. «підготовку» (zerówka) перед вступом до школи. Але, у батьків є вибір: дитина може відвідувати курси в дитячому садку, у початковій школі або вчитися в спеціальних групах, так званих дошкільних центрах. Відповідно до реформи обов'язкове навчання в першому класі початкової школи починається у віці 7 років.

Зазначено, що нова структура шкільної освіти Польщі передбачає 8-річну початкову школу (*szkoła podstawowa*) замість 6-річної, 4-річний ліцей (*liceum ogólnokształcące*) замість 3-річного і 5-річний технікум (*technikum*) замість 4-річного, а також два ступені професійних училищ. Гімназії, що були до реформи поступово ліквідують, або перепрофілюють у початкові школи, ліцеї, технікуми.

Навчання у початковій школі складається із двох етапів:

- 1–3 класи, діти віком від 6–7 до 10 років (без поділу на предмети);
- 4–8 класи, діти віком від 9 (10) до 14 (15) років (обов'язкове предметне навчання).

По закінченню 8 класу початкової школи учні складають обов'язковий зовнішній іспит. Отже, обов'язкова освіта в Польщі включає 1 рік дошкільної підготовки, 8-річну початкову освіту.

Визначено, що відповідно до реформи, з 2019 р. гімназії в Польщі як окремих етапів освіти – не будуть існувати, а будуть повністю ліквідовані.

Загальна середня освіта (*szkoła ponadpodstawowa*) включає різні типи шкіл:

- 4-річний ліцей (старша школа) (*liceum ogólnokształcące*) після закінчення випускник здає випускний іспит і отримує атестат;
- 5-річний технікум (*technikum*);
- 3-річна професійна школа (училище) I ступеня (*branżowa szkoła I stopnia*) діє з вересня 2017 р.: після закінчення випускник отримує диплом, який підтверджує отриману ним певну професійну кваліфікацію;
- 2-річна професійна школа II ступеня (*szkoła branżowa II stopnia*).

До 2016/17 р. професійні школи I ступеня (*branżowe szkoły I stopnia*) мали назву – базові професійні школи (*zasadnicze szkoły zawodowe*). Реформа професійної школи II ступеня розпочалась у 2019/20 н. р. й триватиме до 2023/2024 н. р. включно.

Учні старшої школи та технікуму, по закінченню навчання складають випускний екзамен, т. зв. матуральні іспити. Це дозволяє отримати атестат загальної середньої освіти, що є умовою до вступу у вищу школу.

Паралельно із системою загальноосвітніх шкіл існує і система художньої освіти в Польщі. Школи мистецтв виховують музикантів, художників, танцюристів, музичних виконавців, циркових виконавців, менеджерів культури та бібліотекарів.

Таким чином, з 2017 р. освіта в Польщі виглядає наступним чином:

- дошкільна освіта (przedszkole): з 3 до 6 років
- початкова школа (szkoła podstawowa): з 6–7 років і не пізніше 18 років;
- середня школа (післяпочаткова школа) (szkoła ponadpodstawowa) – включає ліцеї (старша школа) і технікуми: з 16 до 20 років;
  - післядипломна школа (szkoła policealna) – спеціальні навчальні заклади, що готують до тієї або іншої професії: тривалість навчання від 1 року до 2,5 років;
  - вища освіта (szkoła wyższa): з 18 років.

Зроблено висновок, що процес реформування структури системи освіти спрямований на підвищення її якості, відповідно до викликів суспільства у глобалізованому світі.

Ключові слова: Республіка Польща, реформування, система освіти.

DOI <https://doi.org/10.32405/978-966-97763-9-6-2020-297-299>

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ТЕНДЕНЦІЯ РОЗВИТКУ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У США

Світлана Кравченко, к. іст. н.

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

На основі аналізу й узагальнення фахового наукового дискурсу з'ясовано, що для освітньої системи США характерними є такі тенденції розвитку як: децентралізація, жорстка підзвітність закладів середньої освіти, підтримка урядом професії вчителя, запровадження системи стандартизованих національних тестів, розроблення освітніх програм на рівні штатів, дотримання принципів рівності та гнучкості в здобутті освіти, формування ключових навичок для життя та ін. [2].

Доведено, що цифровізація шкільної освіти (digitization of school education) є ключовою тенденцією в розвитку освітньої системи США.

У процесі дослідження встановлено, що цифровізація в освіті – це створення цифрового освітнього контенту. Як синоніми до поняття «цифровізація» вживаються лексеми «цифрова трансформація», «оцифрування», «цифрова освіта».